

Over de alpenduindoorn

door

C. SIPKES (Rockanje)

Duindoorns werden reeds lang door de kwekers gekweekt uit zaad, dat uit het buitenland kwam. Dit werd verkocht onder de naam *Hippophaë rhamnoides* L., op zichzelf niet onjuist, maar onvolledig, zoals VAN SOEST (1952) heeft aangetoond.

De duindoorns van de kwekers legden het spoedig af als ze aan de kust werden geplant (SIPKES, 1967). Stonden er toevallig door zaad of uitlopers enkele inlandse planten in de buurt, dan verwonderde men zich over de welige groei en werd het moeilijke overplanten als oorzaak genoemd. Hoeveel geld en moeite is er niet verknoeid met die „kwekers”-duindoorns? Het zaad komt uit de landen om de Alpen en de Pyreneeën, waar het wordt verzameld langs berggriviertjes. Daar groeit hij met *Myricaria germanica*, zoals ik in de Pyreneeën bij Jaca zag, in de Alpen volgens ELLENBERG (1963, p. 342) met *Salix cinerea* en *S. elaeagnos*. Hij noemt dit „Grauweiden-Sanddorn-Gebüsche”.

Helaas had ELLENBERG (1963) geen nota genomen van Van Soests verdienstelijke publicatie van 10 jaar daarvoor, waarin deze een nieuwe ondersoort van de duindoorn had beschreven, nl. *Hippophaë rhamnoides* L. subsp. *fluviatilis* Van Soest. De ondersoort uit onze duinen noemde hij subsp. *maritima*, welke naam om nomenclatorische redenen moest worden veranderd in subsp. *rhamnoides*.

Uiteraard berust het onderscheid van beide ondersoorten niet alleen op verschillen in de standplaats. Volgens Van Soest is de alpenduindoorn, zoals ik subsp. *fluviatilis* zou willen noemen, minder gedoorn, zijn de takken buigzamer en de bloeiwijzen lossler. Eerder kon ik hieraan nog een tweetal kenmerken toevoegen (SIPKES, 1967): smallere bladen en kleinere bessen.

In de bosbouw komt het veel voor dat zaad van verkeerde herkomst teleurstellingen geeft: van de Corsicaanse den (*Pinus nigra* var. *maritima*) moet het zaad inlands zijn of in Corsica zijn gewonnen (niet in Calabrië), of uit goede bestanden in België. Iets dergelijks geldt ook voor de Douglas-spar (*Pseudotsuga menziesii*).

Nu kan ieder, die duindoorns in de kuststreken wil planten aan de kweker vragen de *ramnoides* te leveren, maar niet uit buitenlands zaad. Er zijn reeds enkele openbare diensten, die daarop letten. En verder van de kust doet de *fluviatilis* het ook goed. Jammer genoeg is bij de kwekers de neiging om de ondersoorten apart te houden gering. Bij jonge planten zijn de verschillen dan ook niet zo duidelijk en er zijn veel kopers, die er ook niet op letten.

Literatuur

- SOEST, J. L. VAN, 1952. Zwei Unterarten von *Hippophaë rhamnoides* L. Mitt. Flor.-soz. Arb. gem. N.E. 3, p. 88.
- ELLENBERG, H., 1963. Vegetation Mitteleuropas mit den Alpen, in H. Walter, Einführung in die Phytologie 4 (1). Stuttgart.
- SIPKES, C., 1967. *Hippophaë rhamnoides* L. subsp. *fluviatilis* Van Soest gedijt niet in de duinen. Gorteria 3 (10), p. 164.

Summary

The author writes of the merit of Van Soest, who recognized in 1952 *Hippophaë rhamnoides* L. subsp. *fluviatilis*. This subspecies from countries around the Alps and the Pyrenees, is often sold in the Netherlands for horticultural purposes and dies in gardens in the coastal areas.